

Socialdepartementet

Höjda bostadskostnadsgränser för barnfamiljer inom bostadsbidraget

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) tillstyrker förslagen i promemorian.

ISF har i flera sammanhang (se t.ex. rapporten *Utvecklingen av socialförsäkringsförmåner under de senaste 30 åren*, ISF 2022:2) visat på konsekvenserna av att socialförsäkringens regelverk innehåller flera bestämmelser som innebär att förmåner urholkas på grund av att vissa angivna belopp inte följer den ekonomiska utvecklingen. Det förslag om höjda bostadskostnadsgränser som lämnas i promemorian är mot bakgrund av detta välkommet.

Underlaget i promemorian beskriver tydligt hur de övre bostadskostnadsgränserna i bostadsbidraget har blivit allt sämre anpassade till nivån på bostadskostnaderna. En klar majoritet av hushållen som tar emot bostadsbidrag får ett bidrag som bara beaktar bostadskostnader upp till en nivå som ligger under den faktiska bostadskostnaden. Det innebär bland annat att bostadsbidraget för merparten av alla hushåll är oförändrat när hyran höjs, vilket skett mycket påtagligt särskilt de senaste åren. Förslaget tar sikte på att minska andelen hushåll som har en faktisk bostadskostnad som överstiger bostadskostnadsgränsen. Men någon redovisning av hur stor denna andel förväntas bli om reglerna införs ges inte i promemorian. Eftersom de övre bostadskostnadsgränserna föreslås läggas över den beräknade medianhyran för respektive hushållstyp år 2026 kommer andelen hushåll som inte får hela sin bostadskostnad beaktad att minska till under 50 procent. Men det framgår inte av promemorian varför den föreslagna nivån på gränserna för de olika hushållstyperna inte relaterar till medianhyran på samma sätt, eller vilka konsekvenser det får för skillnader i träffsäkerheten i bostadsbidraget för de olika hushållstyperna.

Förslaget aktualiserar två frågor som ISF anser bör beaktas vid eventuella framtida överväganden om bostadsbidragets konstruktion. Den första är den fråga som ISF tidigare väckt att sådana nominella belopp i regelverket, som den övre bostadskostnadsgränsen, med fördel skulle kunna justeras löpande genom indexering eller på annat sätt återkommande ses över. Den andra frågan är vad som är en rimlig nivå på bostadskostnadsgränsen. Av promemorians resonemang framgår att detta handlar om en avvägning mellan träffsäkerheten i bidraget och incitamenten för hushållen att minska sina bostadskostnader. Konsekvensen av att andelen hushåll med

bostadskostnader över gränsen uppgår till nära 50 procent blir dock att bostadsbidraget inte alls kompenserar för hyreshöjningar för närmare hälften av bidragshushållen.

Detta yttrande har beslutats av den vikarierande generaldirektören Dan Ljungberg. Chefsjuristen Madelene Bougas Lööf har varit föredragande. Vid den slutliga handläggningen har enhetscheferna Sofie Cedstrand, Måns Nerman, Elin Sundberg samt den tillförordnade enhetschefen Maria Gustavson deltagit.

Dan Ljungberg

Madelene Bougas Lööf